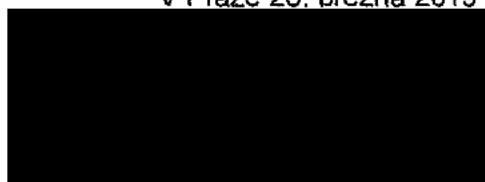

Váš dopis ze dne 12. března 2019

V Praze 28. března 2019

dopisem ze dne 8. března 2019, doručeném Ministerstvu zdravotnictví (dále jen „ministerstvo“) dne 12. března 2019, jste požádala dle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „Svlnf“) o poskytnutí informací ve věci právní úpravy poskytování zdravotních služeb v odvětví gynekologie a porodnictví a problematiky vakcinace.

K Vaší žádosti Vám sdělujeme následující:

Vaše žádost je s výjimkou dotazu 2), kde se dotazujete, zda má Všeobecná fakultní nemocnice v Praze akreditaci k tomu, aby v jejích prostorách mohly vykonávat svou praxi studentky porodní asistence, výhradně dotazem na právní názor ministerstva, přičemž na takovýto typ žádostí se informační povinnost povinných subjektů v režimu Svlnf nevztahuje. Podle ustanovení § 2 odst. 4 Svlnf se totiž povinnost poskytovat informace se netýká dotazů na názory, budoucí rozhodnutí a vytváření nových informací. Vaše jednotlivé dotazy přitom směřují k mnohdy poměrně komplikovanému skutkovému a následně právnímu posouzení Vámi uvedené problematiky. Ministerstvo však takovým objektivně zaznamenaným právním rozbohem nedisponuje a bylo by nutno jej nejprve opatřit, tedy Vámi předestřené případy podrobit odborné analýze (tj. zaujmout a nově vytvořit právní názor na předmětnou problematiku). Takovouto povinnost však v režimu Svlnf nemá.

Ministerstvo vedeno v souladu s principy dobré správy obecnou snahou vycházet žadatelům vstřícně, a to v některých případech i nad rámec svých zákonných povinností, kontaktovalo svoje jednotlivé odbory, do jejichž působnosti Vámi označené dotazy náleží, a na základě obdržení informací Vám k části Vašich dotazů sdělujeme následující stanovisko ministerstva:

Pokud jde o problematiku tzv. porodního přání a opominutí poskytovatele zdravotních služeb založit jej do porodopisu, lze konstatovat, že podle ustanovení § 117 odst. 3 písm.

e) zákona o zdravotních službách se jedná o možný přestupek poskytovatele zdravotních služeb. Zdravotnickou dokumentaci však vede poskytovatel, nikoliv pacient. Porodní plán jako takový není povinnou součástí zdravotnické dokumentace, nicméně poskytovatel je povinen respektovat povinnost poskytovat zdravotní služby se svobodným a informovaným souhlasem pacienta.

K okolnostem nevpustění osoby blízké k porodu v případě neuhrazení poplatku za přítomnost takové osoby, uvádíme, že žádné ustanovení, které by poskytovateli zdravotních služeb takový postup umožňovalo, neexistuje. Realizace práva pacienta není podmíněna poplatkem, zpoplatněny jsou pouze služby, které jsou případně dobrovolně či povinně s realizací práva pacienta spojené. Více viz nálezný Ústavního soudu, na který sama odkazujete.

K Vašemu dotazu, dle jakého ustanovení/legislativy/judikatury si nemocnice vymezuje právo svévolně si určit, koho nepustí za své brány, aniž by s takovou osobou bylo vedeno jakékoliv oficiální řízení, nelze než opět uvést, že žádné takové ustanovení neexistuje. Posouzení věci však závisí na konkrétních skutkových okolnostech a podmínkách daného poskytovatele zdravotních služeb upravených ve vnitřním řádu. Na druhou stranu poskytovatel musí dbát na poskytování zdravotních služeb na náležitě odborné úrovni a respektovat také práva ostatních pacientů. Třetí osoby nejsou oprávněny zasahovat do poskytování zdravotních služeb.

Dále se dotazujete dle jakého ustanovení/legislativy/judikatury si lékař pro děti a dorost vymezuje právo hlásit odklad očkování na OSPOD, a zda hodlá k předemné problematice ministerstvo vydat metodický pokyn. Pro hlášení pediatrů o tom, že se dítě nepodrobilo pravidelnému očkování na OSPOD, není opora v zákoně č. 359/1999 Sb., ve spojení se zákonem č. 372/2011 Sb., neboť zákon č. 372/2011 Sb., připouští prolomení povinnosti mlčenlivosti, pokud tak stanoví zvláštní zákon, z něhož vyplývá, že údaje nebo skutečnosti lze sdělit bez souhlasu pacienta. Takové ustanovení zákon č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí neobsahuje. Ministerstvo nehledává důvody, které by vedly k vydání metodického návodu ve výše uvedené věci.

V reakci na Váš dotaz, dle jakého ustanovení/legislativy/judikatury si nemocnice vymezují právo odmítnout před porodem ženu, která žádá revers na výkon, uvádíme, že zákonné důvody pro odmítnutí přijetí do péče stanoví § 48 zákona o zdravotních službách. Vlastní porod (již rozběhlý a probíhající) nelze odmítnout nikdy, jedná se o neodkladnou péči. Odmítnutí některého z výkonů v rámci těhotenství nemůže být důvodem k ukončení péče o pacienta nebo k jeho nepřijetí. Výjimkou by byla situace, kdy by pacient odmítal poskytování veškerých zdravotních služeb. Zákon navíc stanoví výslovně, že poskytovat zdravotní služby bez souhlasu pacienta lze jen v případě neodkladné péče k záchraně života nebo k předejití vážného poškození zdraví nebo k léčbě duševní poruchy za tímtež

účelem, pokud nelze získat svobodný a informovaný souhlas pacienta. Blíže viz ustanovení § 38 odst. 3 zákona o zdravotních službách.

Ve Vaší žádosti rovněž požadujete sdělení, dle jakého ustanovení/legislativy/judikatury si nemocnice vymezují právo odmítnout napsat písemné poučení k tzv. dříve vyslovenému přání obecně a k dříve vyslovenému přání k porodu. Podmínky pro dříve vyslovené přání upravuje ustanovení § 36 zákona o zdravotních službách. Jsou-li podmínky dány a splněny, poskytovatel je povinen dříve vyslovené přání respektovat. Předpokladem jeho realizace však je, že se pacient dostane do stavu, kdy není schopen vyslovit souhlas/nesouhlas s poskytováním zdravotních služeb, což zpravidla nebude případ porodu. Z pohledu zákona o zdravotních službách a možné odpovědnosti poskytovatele zdravotních služeb je totiž rozhodující aktuální vůle pacienta. A to i v případě, kdy by měl jakési přání předem sepsané. Pro úplnost dodejme, že přání může být zformulováno i před přijetím do péče, a to na základě poučení od registrujícího poskytovatele, a s úředně ověřeným podpisem. Ale opět platí výše uvedené. Navíc musí nastat situace, k níž se dříve vyslovené přání vztahuje.

K Vašemu obecnému dotaz, dle jakého ustanovení/legislativy/judikatury si nemocnice vymezují právo nerespektovat právo na sebeurčení, lze opět jen obecně uvést, že zákon o zdravotních službách podmiňuje každý zákrok na pacientovi svobodným a informovaným souhlasem. V opačném případě podepisuje pacient negativní reverz. Zákon také stanoví, kdy lze poskytovat zdravotní služby bez souhlasu pacienta (zjednodušeně řečeno v případě neodkladné péče v zájmu pacienta a kdy tento není schopen souhlas/nesouhlas vyslovit). K Vámi popisovanému případu se však nemůžeme vyjádřit, neboť neznáme skutkové okolnosti. Obecně lze dodat, že poskytovatel zdravotních služeb je povinen poskytovat zdravotní péči na náležité odborné úrovni, přičemž pacient má právo navržený odborný postup akceptovat nebo odmítnout, nemůže se však domáhat postupu, který by nebyl v souladu s profesními standardy péče.

Konečně se dotazujte, jak je možné, že „očkování splňuje legislativu“, když ve skutečnosti vakcíny nejsou testovány na genotoxicitu, karcinogenitu apod. Všechny vakcíny dostupné ve vyspělých zemích včetně ČR splňují nejvyšší standardy bezpečnosti, která je nezbytnou podmínkou registrace vakcín a jejich uvedení na trh. Bezpečnost je zjišťována různým typem studií ještě před registrací vakcíny i během jejího rutinního používání. Vývoj každé vakcíny začíná studiiemi v laboratořích, a pokud jsou úspěšné, pokračuje se testováním na zvířatech. Po prokázání bezpečnosti na zvířatech následuje tzv. klinická studie – tedy testování na lidech. Klinické studie provádějí výrobci, ale jejich výsledky musí být vyhodnoceny nezávislými regulačními autoritami. Pro schvalování vakcín je to v Evropě Evropská léková agentura (EMA) a v USA Administrace potravin a léků (FDA). Citovaný dokument CPMP/SWP/465/95 byl vytvořen Výborem pro léčivé přípravky v roce 1997, jako upozornění pro preklinické farmakologické a toxikologické zkoušení vakcín a mimo jiné uvádí, že u nových vakcín nemusí být nezbytné, aby

preklinické zkoušky zahrnovaly požadovaný rozsah testování (genotoxicita, karcinogenita, atd.), který je požadovaný pro konvenční léčivé přípravky.

Pokud jde o část Vaší žádosti o poskytnutí informace v bodu č. 2), zda má Všeobecná fakultní nemocnice v Praze akreditaci k tomu, aby v jejích prostorách mohly vykonávat svou praxi studentky porodní asistence, na které máte na rozdíl od výše uvedeného nárok, když ministerstvo požadovanou informaci disponuje a nevztahuje se na ni žádný ze zákonných důvodů pro omezení jejího poskytnutí, uvádíme, že Všeobecná fakultní nemocnice v Praze nemá akreditaci k uskutečňování praktického vyučování v akreditovaných zdravotnických bakalářských oborech pro přípravu porodních asistentek. Všeobecná fakultní nemocnice v Praze ani 1. Lékařská fakulta Univerzity Karlovy nemá ani akreditaci ke vzdělávacím programům specializačního vzdělávání pro porodní asistentky. Avšak celá praktická část nemusí probíhat na akreditovaném pracovišti, ale může probíhat na vlastním pracovišti. Účastnice specializačního vzdělávání mohou vykonat praktickou část, která nemusí být na akreditovaném pracovišti, na Gynekologicko-porodnické klinice 1. lékařské fakulty Univerzity Karlovy a Všeobecné fakultní nemocnice v Praze a poté absolvovat další praxi (v rozsahu uvedeném u konkrétního vzdělávacího programu) na jiném pracovišti, které má akreditaci pro daný program a vykonat praktickou část, která je povinná na akreditovaném pracovišti. Délka výkonu praktické části na akreditovaném pracovišti je dána vzdělávacím programem, viz webové stránky ministerstva:

<http://www.mzcr.cz/Odbornik/dokumenty/nove-vzdelavaci-programy-specializacniho-vzdelavani-pro-nelekarске-zdravotnicke-pracovniky-dle-narizeni-vlady-c-sb-4225-3082-3.html>

V současné době se porodní asistentky vzdělávají v níže uvedených vzdělávacích programech specializačního vzdělávání: Intenzivní péče v porodní asistenci, Komunitní péče v porodní asistenci a konečně Perioperační péče v gynekologii a porodní asistenci (dle novely NV č. 31/2010 Sb. Perioperační péče).

Ve zbytku Vaší žádosti odkazujeme na výše uvedené, tedy že Vámi kladené dotazy jsou fakticky žádostmi o sdělení názoru ministerstva na tu kterou problematiku a vytvoření informace, již ministerstvo k dispozici zatím nemá, a že na poskytnutí požadovaných informací se informační povinnost ministerstva nevztahuje.

S pozdravem

